Φυλλάδιο 5

Δεξιότητες και Γνώσεις που απαιτούνται για το συντονισμό δραστηριοτήτων παιδικής προστασίας και διασφάλισης παιδιών με παιδιά

Ένας καλός συντονιστής ο οποίος ενισχύει τη συμμετοχή των παιδιών σε δραστηριότητες

- Είναι καλός ακροατής και είναι σε θέση να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των συμμετεχόντων και στις καταστάσεις όπως αυτές προκύπτουν.
- Είναι ευαίσθητος και βοηθά όλα τα παιδιά να νιώθουν ασφάλεια, σεβασμό και εκτίμηση.
- Δημιουργεί μια ζεστή και φιλόξενη ατμόσφαιρα, όπου όλοι νιώθουν ευπρόσδεκτοι.
- Δεν κάνει διακρίσεις, ακόμα κι εάν θεωρεί ορισμένους συμμετέχοντες πιο συμπαθείς από άλλους.
- Ενθαρρύνει και διευκολύνει ενεργά τη συμμετοχή όλων – εμπλέκει πιο ήσυχα παιδιά όταν χρειάζεται και ζητά από τους περισσότερο δυνατούς και κυρίαρχους συμμετέχοντες να μείνουν πιο ήσυχοι όταν απαιτείται. Μια συμβουλή για να το κάνετε αυτό είναι να ζητήσετε από τα πιο κυρίαρχα παιδιά να αναλάβουν τον «ρόλο» υποστήριξης και φροντίδας των πιο ήσυχων παιδιών.
- Θυμάται ότι μερικές φορές ένα παιδί δεν θέλει να συμμετάσχει αρχικά, αλλά αργότερα γίνεται ενεργό και αφοσιωμένο. Το να είστε υπομονετικοί, να παρέχετε ενθάρρυνση και να επιτρέπετε στα παιδιά να πηγαίνουν με τον δικό τους ρυθμό συνήθως λειτουργεί!
- Παρατηρεί τη μάθηση και τις αυξανόμενες δεξιότητες των παιδιών και δίνει ανατροφοδότηση σχετικά με αυτό για να ενθαρρύνει την τόνωση της αυτοπεποίθησης.
- Έχει επίγνωση των επιπέδων ενέργειας των παιδιών και αν φαίνονται κουρασμένα επειδή εργάζονται σκληρά ή είναι ανήσυχα και βαριούνται, σταματάει αυτό που κάνουν και χρησιμοποιεί κάποια δραστηριότητα ενεργοποίησης ή κάνει ένα διάλειμμα.
- Είναι σε θέση να παρακινεί και προκαλεί ενεργά τους συμμετέχοντες να σκεφτούν.
- Παρέχει καθοδήγηση και ηγεσία όπως απαιτείται (για παράδειγμα, φροντίζοντας να τηρείται το χρονοδιάγραμμα ή να προσαρμόζεται κατάλληλα εάν είναι απαραίτητο) αλλά δεν είναι κυρίαρχος και δεν χρειάζεται να βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής.
- Είναι έτοιμος να παραπέμψει τα παιδιά σε κατάλληλες πηγές βοήθειας και υποστήριξης- και δεν πιστεύει ότι χρειάζεται να γνωρίζουν τα πάντα ή να είναι οι ειδικοί.
- Σχολιάζει τη συμπεριφορά και όχι ένα συγκεκριμένο παιδί, και δεν κρίνει πολύ γρήγορα.
- Είναι ευέλικτος και ικανός να προσαρμόζεται στις ανάγκες των συμμετεχόντων, αλλά ταυτόχρονα λαμβάνει υπόψη τον χρόνο και τον σκοπό του μαθήματος.

- Έχει επίγνωση όλων των δραστηριοτήτων ως σύνολο και είναι σε θέση να καθοδηγήσει τους συμμετέχοντες μέσα από αυτό, δημιουργώντας συνδέσμους όπως αρμόζει.
- Χρησιμοποιεί ευέλικτα οποιοδήποτε Εγχειρίδιο Εκπαιδευτή και το προσαρμόζει στις τοπικές συνθήκες και τις ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας (η δυναμική κάθε ομάδας είναι διαφορετική).
- Γίνεται παράδειγμα ως προς τη συμπεριφορά που αναμένεται από τους συμμετέχοντες και εμμένει σε οποιαδήποτε συμφωνία ή βασικούς κανόνες που έχει συνάψει η ομάδα.
- Είναι οργανωμένος και φροντίζει να έχουν ληφθεί υπόψη όλες οι πρακτικές παράμετροι.
- Έχει αίσθηση του χιούμορ και είναι διασκεδαστικός.

Γενικές Τεχνικές Συντονισμού & Εργαλεία ενίσχυσης της συμμετοχής παιδιών και εφήβων

1. Παιχνίδι ρόλων

Το παιχνίδι ρόλων είναι ένα μικρό θεατρικό παιχνίδι από τα παιδιά. Είναι ως επί το πλείστον αυτοσχεδιαστικό, αν και συνήθως δίνεται κάποια καθοδήγηση ως προς το εύρος ή το σκοπό του παιχνιδιού ρόλων ή ως προς τι προορίζεται να επιδείξει. Το παιχνίδι ρόλων στοχεύει να ζωντανέψει καταστάσεις ή γεγονότα που μπορεί να είναι οικεία ή άγνωστα στα παιδιά. Το παιχνίδι ρόλων μπορεί να βελτιώσει την κατανόηση μιας κατάστασης και να ενθαρρύνει την ενσυναίσθηση προς αυτούς που τη βιώνουν. Ωστόσο, θα πρέπει να είστε προσεκτικοί χρησιμοποιώντας το παιχνίδι ρόλων. Αν και είναι απολαυστικό, μπορεί να θυμίζει σε μεγάλο βαθμό την πραγματικότητα. Τα παιδιά μπορεί να αναστατωθούν και να απαιτείται κατάλληλη υποστήριξη. **Μη ζητήσετε ΠΟΤΕ από τα παιδιά να παίξουν ρόλους σε καταστάσεις σεξουαλικής κακοποίησης.**

2. Ζευγάρια και μικρές ομάδες

Ο διαχωρισμός σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες δίνει στα παιδιά περισσότερες ευκαιρίες για συμμετοχή και συνεργασία. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο καθώς παρέχει την ευκαιρία για συζήτηση σε παιδιά που μπορεί να είναι ντροπαλά και να μην θέλουν να μιλήσουν μπροστά σε μια μεγάλη ομάδα.

Τα ζευγάρια και οι μικρές ομάδες μπορούν να φανούν χρήσιμο εργαλείο για την αναπαραγωγή πολλών ιδεών πολύ γρήγορα ή για να βοηθήσουν τα παιδιά να σκεφτούν ένα θέμα σε μεγαλύτερο βάθος ή με βάση τις δικές τους εμπειρίες. Για παράδειγμα, εάν μελετάμε το δικαίωμα στην προστασία, θα μπορούσαμε να δώσουμε σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες πέντε λεπτά για να αποφασίσουν εάν "Είναι ποτέ σωστό να μην προστατεύονται τα παιδιά;" Στη συνέχεια μπορούμε να επιστρέψουμε σε όλη την ομάδα για περαιτέρω συζήτηση.

3. Καταιγισμός Ιδεών

Ο καταιγισμός ιδεών είναι ένας τρόπος για να ενθαρρύνετε τη δημιουργικότητα και να αναπαράγετε πολλές ιδέες πολύ γρήγορα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση ενός συγκεκριμένου προβλήματος ή την απάντηση σε μια ερώτηση. Για παράδειγμα, η ομάδα θα

μπορούσε να ξεκινήσει μια συζήτηση για την κακοποίηση απαντώντας καταιγιστικά στην ερώτηση "Γιατί πιστεύετε ότι κακοποιούνται τα παιδιά;"

4. Συζήτηση με όλη την ομάδα

Οι συζητήσεις σε μεγάλες ομάδες είναι ένας χρήσιμος τρόπος για να ακούσουν όλοι τις απόψεις του άλλου και να διερευνήσουν διάφορα σημεία και ζητήματα. Οι συζητήσεις είναι μια ευκαιρία για εξάσκηση στην ακρόαση, την ομιλία στη σειρά τους και άλλες ομαδικές δεξιότητες που είναι σημαντικές για τον σεβασμό των δικαιωμάτων των άλλων. Ωστόσο, μπορεί να είναι πιο δύσκολο για τα ντροπαλά παιδιά να συμμετέχουν σε μεγάλες ομαδικές συζητήσεις και να βρείτε τον χρόνο για να συνεισφέρουν όλοι. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να είναι ισορροπημένες με άλλες δραστηριότητες.

5. Ερωτήσεις

Χρησιμοποιούμε ερωτήσεις κάθε μέρα, αλλά ορισμένες ερωτήσεις είναι πιο χρήσιμες από άλλες. Ερωτήσεις όπως "τι είπα μόλις;" τείνουν να ελέγχουν και να γελοιοποιούν τα παιδιά μπροστά σε άλλους. Άλλες ερωτήσεις που χρησιμοποιούνται συχνά είναι «κλειστές» ερωτήσεις, οι οποίες μπορούν να απαντηθούν μόνο με ναι ή όχι. Για παράδειγμα, "Πιστεύετε ότι τα δικαιώματα είναι σημαντικά;" Οι κλειστές ερωτήσεις μπορεί να είναι χρήσιμες για να διευκρινίσουν ένα σημείο, αλλά τείνουν να κλείνουν τη συζήτηση και να μην ενθαρρύνουν την εξερεύνηση ενός ζητήματος. Στις συζητήσεις, είναι σημαντικό να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή και την ανάλυση, ακόμη και με πολύ μικρά παιδιά.

Ανοιχτές ερωτήσεις

Μερικά παραδείγματα "ανοιχτών" ερωτήσεων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να βοηθήσουν αυτή τη διαδικασία περιλαμβάνουν:

Υποθετικές ερωτήσεις: "Τί θα κάνατε/θα σκεφτόσασταν αν...;"

Εικασίες: "Πώς μπορούμε να βοηθήσουμε στην επίλυση αυτού του προβλήματος;"

Ενθάρρυνση/υποστήριξη: «Αυτό είναι ενδιαφέρον, τι συνέβη μετά;»
Αυτές οι ερωτήσεις βοηθούν στην εξεύρεση της εμπειρίας και των απόψεων των παιδιών.

Αναζήτηση γνώμης: «Τί σκέφτεσαι ή τι νιώθεις για...;»
Αυτό λέει στα παιδιά ότι η γνώμη τους είναι σημαντική και ενδιαφέρουσα .

Εξερεύνηση: "Τί σε κάνει να το σκέφτεσαι αυτό;"
Εάν ζητηθεί με μη επιθετικό τρόπο, αυτό μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά να σκεφτούν πιο βαθιά και να αναλύσουν τις απόψεις τους.

Διευκρίνιση/περίληψη: "Έχω δίκιο που λέω ότι νομίζεις...;"
Το να συνοψίσουμε αυτά που λέγονται και να ελέγξουμε αν το καταλαβαίνουμε θα βοηθήσει τα άλλα παιδιά να σκεφτούν αν συμφωνούν με αυτά που λέγονται. Δείχνει επίσης ότι έχουμε ακούσει ενεργητικά!

Source : Sticks & Stones, A Training Manual for Facilitators on How to Increase the Involvement of Children in Their Own Protection- 2013 Bangkok, Plan Asia Regional Office